

3. MO Vaslui

4. Interviu-Memorie locală

1. Bunicule, aş vrea să dăm timpul înapoi și să îmi povestești câte ceva despre regimul comunist. Existau în satul tau opozanți sau activiști ai regimului comunist?

În sat la mine erau doar vreo câțiva simpatizanți. Dar umblau vorbe prin sat că feciorul lu' cutare ar fi fost mai mult decât un simpatizant. Lumea vorbea, da' eu n-am știut nimic concret. Unii erau nemulțumiți de anumite lucruri pe vremea respectivă, unii chiar au spus cu glas tare anumite lucruri. Dar, în general, ne-am supus cu toții. Mai încercam să fentăm cotele, da' în rest n-a fost mare lucru. Mă sculam dis de dimineață și plecam la CAP. Munceam cât puteam. Munceai pentru colectiv, da' măcar nu mureai de foame. De bine, de rău, toți aveam de unde să ne luăm bucațița de mămăligă. Poate la oraș era mai greu atunci. Astăzi n-are de lucru, nici cel tânăr, nici cel bătrân. Acum dacă n-ai un ban, mori de foame. Parcă nu era prăpastia asta dintre săraci și bogați. Unii mai aveam gospodărie, iar cei care nu aveau nu plângeau de foame. Într-adevăr, uneori munceam la colectiv aproape pe gratis, eram plătiți doar cu câteva coșuri de porumb sau grâu. Unii țărani mai înstăriți erau chemați pe la Poliție. Au fost puși să aleagă: închisoare sau renunță la avere. Am cunoscut drama unei femei care avea vreo 20 ha de pământ. A fost chemată la poliție, a fost acuzată că are prea multe bogății. Săraca, era și însărcinată. A renunțat imediat la pământ. Doar nu era să renunțe la copil pentru o avere pe care azi o ai, mâine n-o mai ai, nu? Îmi aduc aminte de niște versuri care mi-au rămas în minte de pe vremea aceea: „Drumul vieții nu-i ușor/Are spini și colți de piatră/Are câini care te latră/ Și te mușcă de picior.”

2. Mulți dintre foștii securiști și turnători din perioada regimului comunist se află astăzi în prim-planul vieții politice. Care este părerea ta în legătură cu aceste aspecte?

În primul rând, vreau să-ți spun că turnători vor exista mereu. Asta e părerea mea. De ce? Pentru că în general românul e invidios. Doar știi ce spune românul mereu: „Să moară și capra vecinului”. Auzisem atunci câte ceva despre turnători, putea să fie oricine. Umblau zvonuri, ne feream de unii. Dar românul e iertător, nu? În plus, e și cam uituc. Și de asta cred eu că unele din acele persoane, securiști sau turnători, sunt astăzi persoane publice, unii dintre ei sunt chiar persoane simpatizate de noi, poporul român. De exemplu, mie îmi place Johnny Răducanu, amurit săracu'. La un moment dat, am auzit pe la televizor că ar fi fost turnător, că a colaborat cu Securitatea. Să-i nu-i mai ascult muzica acum? Ți-am mai spus, poporul român uită repede. Poate unii n-au vrut să colaboreze cu Securitatea, da' au făcut-o pentru că le-a fost frică. E clar, unii doreau să fie că erau multe avantaje. Da' poate mulți au acceptat de frică. Nu le țin partea, da' ce pot să spun? Eu ce aş fi făcut în locul lor? Nu știu. Crezi că pot spune că sigur că aş fi avut curajul că mă opun? Nu pot spune. Îmi aduc aminte că, la noi în sat, se vorbea atunci că informatorii vin în special pe la biserică, când e slujbă și se băgau printre noi ca să asculte ce vorbeam. Acum mi-am adus aminte că fata unui văr s-a dus la biserică fără să-i spună lu' taică-său. La biserică era una dintre profesoare. A doua zi, i s-a scăzut nota la purtare.

3. În perioada regimului comunist ai auzit de numele unui disident?

Sincer, nu prea am auzit multe. Am trăit la țară toată viața. Atunci nu am auzit. Da' am auzit după 1989 pe la televizor. Am auzit de Mircea Dinescu. Nu știu nimic despre el acum, doar am auzit numele ei. Da' de unde să știu eu? Doar de la televizor câte puțin. Am mai auzit de Doina Cornea și, cred, de Ana Blandiana.

4. Ce înțelegi prin cetățeanul tăcut din perioada regimului comunist?

Păi, în vremurile alea, nu exista democrație ca acum, tăceam cu toții, nu ne puteam comporta ca adevărați cetățeni. Da' eu cred că, după atâția ani de comunism, românii sunt în continuare tăcuți. Acum, ce să zic? Atunci, poate ne era frică să spunem mai multe. Acum am putea să ne implicăm mai mult, să luptăm pentru ce-i al nostru, pentru dreptatea noastră, pentru drepturile noastre. Dar, noi, cei săraci, parcă mai mult tăcuți suntem. Vorbim mult, dar facem puțin. Dar cred că sunt unii care mai apar pe la televizor și au fost tăcuți atunci, în perioada aceea. Acum nu mai sunt așa tăcuți și țipă pe la televizor, uneori chiar împotriva comunismului. Poate de ei ar trebui să ne luăm mai des. Noi, ceilalți, ce să zic, am tăcut și atunci și acum. Ei, și unii dintre noi, cei de la țară, îl mai ridicam în slăvi pe Nicolae Ceaușescu.

5. După instaurarea comunismului, libertatea de exprimare și libertatea de creație au fost constant limitate. Acest lucru a dus la apariția unei diaspore care include mari personalități ale vieții culturale și științifice. Cunoști vreo personalitate a diasporei românești?

Ei, eu ți-am spus ca la noi în sat nu circulau informații din astea. Iar eu nu prea am învățat carte. Sincer, nu știu nici un nume acum. Poate, dacă îmi spui tu vreun nume, aș putea să spun că am auzit de el.